

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Kultuuri- ja hariduskomisjon

ESIALGNE
2004/2209(INI)

16.12.2004

ARVAMUSE PROJEKT

Esitaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Saaja: laienenud liidu poliitiliste väljakutsete ja eelarvevahendite (2007–2013) ajutine komisjon

Teema: Laienenud liidu poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013 (2004/2209(INI))

Arvamuse koostaja: Ruth Hieronymi

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon kutsub vastutavat laienenud liidu poliitiliste väljakutsete ja eelarvevahendite (2007–2013) ajutist komisjoni üles lisama oma resolutsiooni ettepanekusse järgmisi ettepanekuid:

Rubriik 1a: Konkurentsivõime kasvu ja tööhõive edendamiseks

Allrubriik: Haridus ja koolitus

1. meenutab Lissaboni protsessi käsitlevas Koki raportis toodud tähelepanekuid, mille kohaselt "elukestev õpe ei ole luksus, see on vajadus" ja "liikuvust kogu liidus... tuleb tugevdada nii, et töötajad saaksid kasu uutest võimalustest"; rõhutab, et haridusel ja koolitusel on järjest tähtsam roll konkurentsivõimelise ning dünaamilise teadmispõhise majanduse säilitamisel Euroopas; märgib, et tehnoloogia kiire arengu ja pikaajaliste demograafiliste suundumuste tõttu võetakse haridus- ning koolitussüsteemides järjest enam arvesse elukestva õppe põhimõtet; on veendunud, et ühenduse tasandil tegevus on nendes valdkondades olnud tõhus ja sellest on kujunenud märkimisväärset lisaväärtust, kuna on võimaldanud levitada uuendusi ning häid tavasid, mis vastasel korral oleksid võinud jääda ühe riigi piiridesse; peab programmi pikendamist praeguse ametiaja üheks poliitiliseks prioriteediks; tervitab seega Euroopa Komisjoni ettepanekut luua hariduse ja elukestva õppe ühtne tegevusprogramm (KOM(2004)0474), kuna see annaks võimaluse suurendada ühtekuuluvust ja sünergiat ning võimaldaks tõhusalt toetada laiaulatuslikumaid ja paindlikumaid tegevusi; rõhutab, et läbipaistvuse säilitamiseks ja alaprogrammidele juurdepääsu tagamiseks on vaja säilitada kinnistunud ning üldtuntud programmide nimed (Socrates, Leonardo, Comenius);
2. meenutab programmi Erasmus edu; usub, et tuleb tõsta programmi Erasmus kaudu makstavat keskmist üliõpilaste liikuvuse toetust (mis on 150 eurot juba alates 1993. aastast ja mille tõeline väärtus on langenud seega neljandiku võrra), kui soovitakse saavutada eesmärk toetada 2011. aastaks programmi Erasmus kaudu veel kahte miljonit üliõpilast; leiab, et programmi Comenius raames makstavaid toetusi õpetajate liikuvuseks – mis on oluline vahend heade tavade vahetamisel – tuleb suurendada; nõuab, et programmi Comenius eesmärgiks oleks iga kümnennda õpilase (ja mitte kahekümnennda, nagu seda soovitas Euroopa Komisjon) kaasamine ühistesse haridusalastesse tegevustesse; leiab, et need programmi parandused eeldavad Euroopa Komisjoni pakutud võrdlussummade suurendamist umbes neljandiku võrra.

Rubriik 3: Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus

Allrubriik: Kultuur

3. meenutab, et Berliinis 2004. aasta novembris peetud konverentsil "Euroopa ja kultuur" tõdes president Barroso: "Kui tahame liikuda kaugemale kui liikmesriigid selleks võimelised on... kui tahame tõeliselt mitmepoolset koostööd, siis peavad ELil olema selleks teekonnaks vajalikud vahendid"; tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekut programmi Kultuur 2007 loomiseks (KOM(2004)0469), milles nähakse ette ühenduse vahendite ratsionaliseerimine kultuurivaldkonnas; märgib, et Euroopa Komisjoni ettepanekus nähakse ette programmi laiendamist tegevustele, mida seni toetati ühenduse eelarve teistest osadest ja seda arvesse võttes oleksid pakutud võrdlussummad vaid 14% suuremad kui praeguses programmis Kultuur 2000; märgib, et kui üks tuhandik komisjoni praegusest iga-aastasest eelarvest oleks suunatud kultuurile, siis järgmise programmi kestusajaks oleks eelarve ligi 700 miljonit eurot (100 miljonit eurot aastas); meenutab, et Rotterdams 2004. juulis toimunud konverentsil "Kultuuride jagamine" ("Sharing Cultures"), mis toimus koostöös kultuuriministrite mitteametliku nõukoguga, tõdeti, et liidu pürgimused kultuurialal eeldavad pigem 315 miljoni euro suurust eelarvet igaks aastaks kui Euroopa Komisjoni pakutud 408 miljonit eurot seitsmeks aastaks;
4. võttes arvesse audiovisuaalsektori majanduslikku ja kultuurilist tähtsust, eriti selle panust teadmispõhise majanduse loomisel arengu, tootmise, levitamise ja audiovisuaalteoste kogumise digiteerimise abil, ja kultuurilise mitmekesisuse ning pluralismi säilitamisel Euroopas; meenutab, et MEDIA-programm täiendab tõhusalt ja tulemuslikult riiklikku ning piirkondlikku tuge selle ala arendamisel; märgib, et Euroopa Komisjoni jätkuprogrammi ettepanek (KOM(2004)0470) näeb muuhulgas ette toetuse eduka i2i-algatuse jätkamiseks; rõhutab positiivse diskrimineerimise tähtsust selliste riiklike tööstuste jaoks, kellel on nõrgem tootmisvõimsus ja väiksem televisiooni vahendusel levitamise võimalus; peab pakutud võrdlussummat (1 055 miljonit eurot) miinimumiks programmi eesmärkide saavutamisel;
5. märgib ühenduse praeguse noorsooprogrammi edu; leiab, et see programm on selgelt andnud ühenduse tegevusele Euroopa lisaväärtust mitmepoolsete noortevahetuste korraldamisel, Euroopa Vabatahtlike Teenistuse, projektide võrgustike ja Euroopa noorte koolitamise kaudu; tervitab Euroopa Komisjoni ettepanekut (KOM(2004)0471) jätkuprogrammi kohta, mille eesmärk on noorte aktiivse kodakondsuse tugevdamine, rahvastevahelise vastastikuse mõistmise parandamine ja Euroopa noorsoopoliitikaalase koostöö edendamine; tervitab ettepanekut ühenduse vahendite ratsionaliseerimiseks sellel alal; usub, et pakutud võrdlussumma mõõdukas suurendamine on vajalik programmi eesmärkide saavutamiseks;

Allrubriik: Press ja kommunikatsioon

6. meenutab, et mitmetest uurimustest on selgunud Euroopa kodanike vähesed

teadmised Euroopa Liidu, selle institutsioonide ja poliitika kohta; rõhutab pluralismil ning kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse austamisel põhineva teabe- ja kommunikatsioonistrateegia asjakohase rahastamise tähtsust kodanike teavitamisel Euroopa Liidu kõikidest tahkudest ja selle poliitikatest;

* * *

TAUSTINFORMATSIOON

1. Finantsperspektiiv (mis on asjatult sõnasõnaline tõlge prantsuskeelsest mõistest *Perspectives financières*) on sisuliselt mitmeaastane ühenduse kõikide kulude raameelarve, mille lepivad kokku Euroopa Parlament ja nõukogu.
2. Euroopa Komisjoni eelarve (mis moodustab ligikaudu 98% kõikidest ühenduse kulutustest) jaguneb rubriikideks (nt põllumajandus; struktuurifondid, sisepoliitika, haldus) ja alamrubriikideks.

Näiteks praeguses raameelarves, mis hõlmab perioodi 2000–2006, kuulub suurem osa meie komisjoni vastutusala poliitikast ja programmide rubriigi 3 (sisepoliitika) kolme alamrubriiki: haridus, koolitus, noorsugu; kultuur ja audiovisuaalne meedia; informatsioon ja kommunikatsioon.

Raameelarves sätestatakse iga rubriigi ja alamrubriigi iga-aastased ülemmäärad: tegemist on raamistikuga, mille piires toimub iga-aastane eelarvemenetlus.

3. Loomulikult muudab mitmeaastane raameelarve mitmele aastale jagunevate kulutuste planeerimise lihtsamaks. Kuid kummalgi eelarvepädeval institutsioonil – nõukogul ja Euroopa Parlamendil – on oma põhjused, miks nad soovivad läbirääkimiste teel kokkulepet saavutada. Vastavalt asutamislepingule on nõukogul viimane sõna nn kohustuslike kulutuste (sisuliselt põllumajanduse) osas ning Euroopa Parlamendil on viimane sõna nn mittekohustuslike kulutuste osas (kõik muu peale põllumajanduse).

- Nõukogu soovib piirata mittekohustuslike kulutusi ja suurendada oma sõnaõigust vahendite üldisel jagamisel poliitikavaldkondade vahel.
- Parlamendi eesmärk on veenduda, et iga-aastased eelarved oleksid piisavad parlamendi seisukohast oluliste poliitikate rahastamiseks, ning teostada mõningast kontrolli põllumajanduskulutuste üle.

4. 15. septembri 2004. aasta otsusega moodustas parlament ajutise komisjoni, mis tegeleb laienenud liidu poliitiliste väljakutsete ja eelarvevahenditega perioodil 2007–2013. Ajutise komisjoni (FINP) ülesandeks on:

- määratleda parlamendi poliitilised prioriteedid uue finantsperspektiivi osas;
- esitada ettepanek finantsperspektiivi struktuuri kohta, mis oleks kooskõlas nimetatud prioriteetidega;
- hinnata vajalike kulutuste suurust;
- "teha ettepanek vahendite esialgse jaotamise kohta finantsperspektiivi eri rubriikide vahel ja piires, mis oleks kooskõlas nimetatud prioriteetide ja pakutud struktuuriga".

Lühidalt, ajutise komisjoni ülesanne on määrata parlamendi positsioon läbirääkimistel järgmise finantsperspektiivi üle. Komisjon esitab raporti täiskogule mais 2005.

5. Kõikidel alalistel komisjonidel on palutud koostada ajutisele komisjonile veebruariks

2005 omapoolne arvamus. Arvamuste koostajatel ja alaliste komisjonide esimeestel palutakse osaleda ajutise komisjoni töös iga kord, kui viimane arutab vastava alalise komisjoni tegevusvaldkonda puudutavat osa eelarvest. Ajutise komisjoni raportöör (hr Böge) tuleb kutsuda alalisse komisjoni iga kord, kuid viimane arutab oma arvamuse projekti.

6. Meie komisjon alustas hiljuti tööd Euroopa Komisjoni ettepanekuga järgmise põlvkonna haridus-, kultuuri-, noorsoo- ja meediaprogrammide kohta:

- Elukestev õpe (*Lifelong Learning*) – pakutud eelarve on üle 13,8 miljardi euro – programmi Socrates järeltulija – raportöör: hr Pack
- Kultuur – 408 miljonit eurot – hr Graca Moura
- Noorsugu (915 miljonit eurot – pr Gröner
- Meedia – 1 055 miljonit eurot – pr Hieronymi

7. Et töö jooksvate õigusloome ettepanekutega ei ohustaks seisukohta, mille parlament finantsperspektiivi osas võtab, on parlamendi president (kes on ühtlasi ajutise komisjoni esimees) alaliste komisjonide esimeestele soovitanud, et õigusloomeprotsess võib küll jätkuda, kuid täiskogul ei tohiks toimuda arutelusid tulevaste mitmeaastase programmide eelarvete osas enne, kui ajutine komisjon on oma raporti esitanud.

8. Ajutine komisjon esitab raporti 11. mai 2005 täiskogu istungile ning seejärel saab komisjon asuda vastu võtma raporteid nelja ettepaneku kohta, mis käsitlevad eespool punktis 6 loetletud ja kaasotsustamise alla kuuluvaid programme. Nende nelja ettepaneku esimene lugemine parlamendis võib aset leida septembris 2005. Seejärel peab nõukogu püüdma saavutada ühist seisukohta. Oleks väga halb, kui kokkuleppe puudumise tõttu nõukogus järgmise finantsperspektiivi osas jääks nimetatud ühiste seisukohtade saavutamine pikaks ajaks viibima. See aeglustaks peaaegu kindlasti uue põlvkonna programmide algust, mis oleks pettumus kõigile neile, kellele need programmid on suunatud – noortele inimestele, üliõpilastele, kõrgkoolidele, kultuuriorganisatsioonidele, meediaorganisatsioonidele.
